

Ориф Одилонов

*Кўшиқ
куйласам*

Шеърлар

ТОШКЕНТ

Фур Фулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти
1988

Уз2
029

4702570200—206
M352(04)—88 — Дон. — 88

ISBN 5-635-00145-9

БИЗ ЎСГАН ДИЁР

* * *

Булбулларнинг дилбар нағмасин
Ва булоқлар куйини олиб,
Буғдойзорлар майин нафасин
Куйлагум мен қўшиққа солиб.

Бу қўшиқда бўлар мужассам
Камалакдай ранглар жилоси:
Нон ва бешик шарофати ҳам
Тоғларимнинг акс-садоси. . .

•

КОШКИ ЭДИ..

Тўп отишиб салют беришар,
Байрамларни шарафлаш учун.
Мард бошидан сочишгандай зар
Нур ёғилар шаҳримга бутун.

Мағрур янграр, янграр басма-бас,
Садолардан кўнгил ўсар кўп.
Қошки мангу урушлардамас,
Байрамларда гумбурласа тўп!

Хаёл қанотида олисга учдим,
Оҳанглар рангларга айланган чоғда.
Нималар бор экан айтиб берар ким,
У Сомон йўли деб аталган ёқда.

Юлдузлар ҳаёти юлдузларга сир,
Ақлимиз ўғирлар боқсак ногаҳон.
Аввалнинг охири бўларкан, ахир,
Сўнгги дам келишин биларми инсон?

Норози кўринар она-Ер бутун,
Қалқир қил устида табаррук ҳаёт.
Кутар одамлардан одамлар бу кун
Титрашиб қўрқувдан шафқат ва нажот!

Ҳайратда боқишар кўкдан юлдузлар,
Бу сирга дарёлар, ўрмонлар ҳайрон.
Дейдилар, ҳар кимса экканин ўрар,
Ўт билан ўйнашган ёнар бегумон...

ЮРТИМСАН

Менинг Сўқоқ она юртим,
Гўзал дурдона, юртимсан.
Бағри гулшан, муаттар боғ,
Ажаб афсона, юртимсан.

Бошинг узра қуёш доим
Кезар парвона, юртимсан.
Меҳнатсевар йигит-қизлар
Билан мардона, юртимсан.

Болам дебон силаб бошим,
Она, меҳрингга қондирдинг.
Қамоли бахт тилаб менга,
Учай десам қанот бердинг.

Кўриб нурга ошиқлигим
Машраб мисоли ёндирдинг.
Ғаму ташвиш, қувончимга
Шерик, ҳамхона, юртимсан.

Кечар умрим латофатда
Бодомзор боғларинг куйлаб.
Баҳор қайтмас бўлиб келган
Чаман ўтлоқларинг куйлаб.

Ошар завқим, биллур чашма,
Даво булоқларинг куйлаб.
Қўлимга тор бериб қўйган
Меҳрибон Она, юртимсан.

Сени кўрган киши, албат,
Ҳамиша ифтихор айлар.
Ҳар баҳорда ёзиб алвон
Лолалар интизор айлар.

Айланиб ким сафар қилса,
Қўнглини беғубор айлар.
Ҳур замонда, яшнаган ҳур,
Ёруғ пешона, юртимсан.

Бу меҳнаткаш азиз халқим
Чиройи бор чиройингда.
Юзин чайгай боқиб ҳар тун
Ою юлдузлар, сойингда.

Орифо, куйламай мадҳинг
Нетай мен ҳам фидойинг-да.
Тупроғи зар, боғу бўстон,
Гулу гулхона, юртимсан.

СУҶОҚ СОЙЛАРИ

Қўшиқ куйлаб жўшиб оқасиз,
Дилга илҳом қўшиб оқасиз,
Шўхлик билан менга ёқасиз,
Гўзал сойлар,
Сўқоқ сойлари.

Бу қўшиқда гул фасли — баҳор,
Тоғликларнинг ҳасратлари бор,
Тинглагайман тунлари бедор,
Гўзал сойлар,
Сўқоқ сойлари.

Сизга боқсам ҳар сафар, ҳар он,
Ёшлик даврим бўлур намоён,
Бўзлатади севги ва армон,
Гўзал сойлар,
Сўқоқ сойлари.

ТОҒЛАРГА КЕЛИНГ

Тоғлар аро сайр этганмисиз,
Тоғлар бағри нақадар гўзал!
Зерикмайсиз тоғларда ҳаргиз,
Келинг, бодом гуллаган маҳал.

Юзни ювиб ойна булоқда,
Боқинг, олис кенгликлар сари,
Бу муаттар яшил ўтлоққа,
Олиб келар меҳр йўллари.

Тингланг, булбул навосин бирпас
Ва шалола қаҳқаҳасини.
Еллар ўйнар нурларга пайваст,
Ҳарён сочиб райҳон исини.

Қуёш бир оз қиздирса агар,
Арчазорнинг қучоғи салқин.
Чарчоқликдан қолмайди асар,
Гар олсангиз бир оз унда тин.

Тошлараро мўралаб қочган,
Оҳуларни томоша қилинг.
Чўққилардан баландга учган,
Орзуммиди, бургутмиди денг!

Нур оқизар зилол сувлари,
Тўйиб-тўйиб симиринг ундан.
Хаёл учар юксаклик сари,
Юз яшарар кўнгил шу кундан!

Аста юриб кўринг, бу бийрон
Какликларнинг хиром айлашин.
Кўм-кўк қирни олқишлаб чунон,
Саъваларнинг ёниб сайрашин!

Ёзда келинг, кўрасиз, кўклам,
Жилғаларда қорлар бўлади.
Гул-чечаги яна ҳам кўркам,
Олам яшнаб нурга тўлади.

Қ И Ш

Қор ёғар бўралаб иши тигиздай,
Дала, қир — ҳаммаёқ кийган оқ либос.
Дов-дарахт бош эгмиш хаёлчан қиздай
Тоғ пахта хирмонга қилгудек қиёс,
Дала, қир — ҳаммаёқ кийган оқ либос.

Атрофга боқаман, енгил ва хушҳол,
Чанасин тортишар болалар қувноқ.
Йўл очар ҳовлида барваста бир чол,
Қиш ҳам гул баҳордек кўркем, хушчақчақ,
Чанасин тортишар болалар қувноқ.

МЕН СЕНИ ЭСЛАДИМ

:

(Укам Адаш хотирасига)

Кўпириб гуллади бодомлар тоғда,
Оқ, қизил гуллар ҳам очилди боғда,
Куй оқди сув бўлиб чашма-булоғда,
Дилгинам эзилиб аммо шу чоғда,
Мен сени эсладим, азиз укажон.

Сен эккан тераклар қучоққа етди,
Ул қатор толзорлар кесилиб кетди,
Орадан карвондай неча йил ўтди,
Фироғинг онангни касалманд этди,
Мен сени эсладим, азиз укажон.

Ҳар нарса етарли, кўркам, тинч замон,
Сен бўлсанг ёнимда қилмасдим армон,
Кимга тор азалдан, кимга кенг жаҳон,
Бағримни ўртади ёлғизлик ёмон,
Мен сени эсладим, азиз укажон.

УҒЛИМГА

Салом бермас ҳеч қачон,
Иқбол келиб қошингга.
Ғафлат енгса ногаҳон,
Кулфат қўнгай бошингга.

Фурсат кетса қўлдан, бил,
Кўп пушаймон этасан.
Жон койитсанг астойдил,
Ниятингга этасан.

Едингда тут бу сўзни,
Мард тошда гул ундирар.
Кўксингга ҳам юлдузни,
Ҳалол меҳнат қўндирар.

БИРГА БУЛУР

Ўтиб борар кунларим — умрим,
Гоҳи шодлик, гоҳи қайғуда.
Унутгандир деб мени, балким,
Совуққина ўйлаш беҳуда.

Қўшиқ бўлиб учган армоним,
Сенга етиб боргуси албат.
Бор экан бу танамда жоним,
Бирга бўлур ёшлик, муҳаббат.

БОЛА ЭДИМ..

Бола эдим. . . Бир кун эрталаб,
Боғ кезардим, гуллаган бодом.
Дилбар куйдек дилни эркалаб
Ку-куларди қумри дам-бадам.

Бирдан чўкиб сукунат, мағрур
Пайдо бўлди боғаро бир қиз.
Юзларидан ёғиларди нур,
Эди ҳусну камолда тенгсиз.

Кўйлаги-ю бошда рўмоли
Эди бодом гулидек оппоқ.
Сочлари ҳам ипак мисоли,
Силкинарди, лол эдим мутлоқ.

Ёндирдию қалбим гўшасин
Ғойиб бўлди у яна шу он.
Уша қизу қумри носасин,
Ахтараман боғлардан ҳамон.

И Ш О Н

Бу дунё қолади сену мендан ҳам,
Ҳеч ким абадиятга босмаган муҳр.
Мен сени мабодо ранжитган бўлсам,
Кечир, эй маликам, сўрайман узр.

Хаёлим ўраган шубҳа, гумонлар,
Булутдай тарқалди, олам нурафшон.
Кутмоқда бизларни энг бахтли онлар,
Ва ёрқин истиқбол тонглари, ишон.

ЧУЛИ ИРОҚ

Ўтмиш сари етаклар хаёл,
Ингранади саҳрода шамол,
Қарвон борар оҳиста, беҳол,
Жаранглатиб мис қўнғироқни,
Тингласам мен «Чўли Ироқ»ни.

Дарду ҳасрат ортиб тобора,
Чўлга қочар Мажнун бечора,
Қуйлар Тоҳир — бағри минг пора,
Ошиқларга тушган фироқни,
Тингласам мен «Чўли Ироқ»ни.

Шафқат билмай кечган замонлар,
Қум устига тўкилган қонлар,
Қилиб нола, оҳу фиғонлар
Юрагимга солар титроқни,
Тингласам мен «Чўли Ироқ»ни.

Олов ёниб ўнгу сўлида,
Жанг боради қарвон йўлида.
Қулар йигит туркман чўлида
Ўлиб шафақ мисоли байроқни,
Тингласам мен «Чўли Ироқ»ни.

Туйғуларнинг рангини кўргум,
Фикрларнинг жангини кўргум,
Асрий алам зангини кўргум,
Кўргум сувга ташна қирғоқни,
Тингласам мен «Чўли Ироқ»ни.

ВАҚТ ШАМОЛИ

Вақт шамоли тинмай югурар,
Топмас ундан ҳеч нарса омон.
Ҳатто харсанг тошлар қум бўлар,
Ўзгаради замин у замон.

Ешлигингни олиб қочаркан,
Қарилликка қўяр кўндириб.
Ҳар баҳорда гуллар очаркан,
Кузга етмай кетар сўлдириб.

У бировга шодлик бахш этиб
Ва бировга солар кулфат, ғам.
Қувма дерлар бўлмайди етиб,
Орқасига қайтмас сира ҳам.

Майли, сурсин ҳозирча даврон,
Пайти келиб қолади бир кун.
Ушлаб уни қудратли инсон,
Ўз измига солади бир кун...

СУРНАЙ

— Шўх, жарангдор эдинг бир замон,
Қаридингми, овозинг чиқмас.
Уйнар эди жўшиб беармон
Йигитлару, қизлар басма-бас.

Қани, ўша куйлар, сурнайжон,
Бир эшитиб ниятга етай. . .
— Мен бошқамас — ўшаман ҳамон,
Сен чалишни билмасанг, нетай?!

РЕГИСТОН

Регистондан осмонга боқдим,
Шуъла сочар минглаб юлдузлар.
Кўринади кимнингдир доим
Ахтаргандай у ёниқ кўзлар. . .

Ҳа, ўтса-да йиллар қарвони,
Ул юлдузлар ёниб ёзу қиш,
Ерни эмас, кўкнинг султони
Улуғбекни излашар эмиш. . .

Регистондан боқдим осмонга.

Тунда боқсам чексиз кўк сари,
Минглаб юлдуз бўлар намоён.
Ва уларнинг сайёралари,
Ер сингари айланур, инон.

У ерликлар боқиб тунлари,
Кўкка, балки биздай ўйлашар:
«Бўлса ҳам минг туркумдан нари
Ақли расо одамлар яшар»...

ОНА ЕР ТОМОН

Деразамдан боқар олис юлдузлар,
Осмон сурма тортиб чўкканда оқшом,
Едга тушар умр ҳақдаги сўзлар,
Ногирон қалбимга бермайин ором.

Ўлганлар руҳимиш ҳар битта юлдуз,
Кўпайиб борармиш улар ногаҳон.
Дейдилар, шунинг-чун куринмай кундуз,
Тунлари термулар она-Ер томон.

Бу ажиб ривоят тузилган қадим,
Нечундир ўғирлар хаёлим бу чоқ.
Валекин кузатар ҳаммамизни жим,
Минг-минглаб юлдузлар тонггача уйғоқ.

Хавотир олгандай маъюс, зафарон. . .

Келажакни ўйлайсан ҳар он,
Ўтмиш сари ташласанг назар.
Улканлиги сабаб зўравон
Мамонтлардан қолмабди асар.

Мудҳиш совуқ бўлибди бир кун,
Дош беролмай кўпи қотибди.
Қолганларин суяги учун
Овчилар ҳам бир-бир отибди.

Қўршапалак зоти ўшал дам,
Ковакларга ўзни урибди. . .
Мотам тутиб мамонтларга ҳам
Улар ҳамон яшаб турибди.

АЖДОДЛАР УРФИ

Матонатли эди аждодларимиз,
Оғир кунларга ҳам бардош этдилар.
Бевафо дунёдан нолимай ҳаргиз,
Буюк сабот билан яшаб кетдилар.

Кезиб чўнг тоғларни эринмай асло,
Тошларга ёздилар юрак сўзларин.
Тафаккур қушида учдилар ҳатто,
Олий юлдузларга тикиб кўзларин.

«Деҳқончилик элга барака ва қут,
Йигитнинг давлати ерда», — дедилар.
«Бахтни кўкдан эмас, она-Ердан кут»,
Сўзни ҳам пишитиб айтар эдилар.

Улар яшадилар боғлаб ҳаётни
Муқаддас шу ерга қадимдан қадим.
Энди ундирмоқда тупроқда олтин
Аждодлар урфини сақлаган, халқим.

УМИД ЮЛДУЗЛАРИ

Фазо каби кенгдир одам бағри ҳам,
Биз унга чуқурроқ назар қилмаймиз.
Сирлар оламидир ҳар битта одам,
Юлдузлар сингари аниқ билмаймиз.

Юлдузлар термилар кўкдан мулойим,
Талпинар одамлар кўкка умидвор.
Одамлар бағрини ёритган доим
Умид юлдузлари сўнмасиң зинҳор!

Ботиб аста ойнинг ўроғи,
Қўзга сурма тортганда осмон.
Юлдузларнинг ёниб чироғи,
Бирин-кетин бўлур намоён.

Термуламан уларга йироқ,
Зеҳним тортиб ярқираб турар.
Бири олис, бири яқинроқ,
Дўстларимга ўхшайди улар.

* * *

Булутларнинг бағрини ёриб,
Қўнмоқ учун чўққиға бориб.
Еллар билан олишиб минг бор,
Бургут учар, учар шиддаткор.

Талпинаман мен бургутсимон,
О, одамлар, қалбингиз томон,
Қалбингиздан юксак, зиёда
Нурли чўққи борми дунёда?!

ДАЛА ОҚШОМИ

Оқшом чўкди. . .
Созлаб пардасин,
Чигирткалар бетиним куйлар,
Ел уфурар ҳандалак исин,
Дилни чертар энг ширин ўйлар.

Ариқларда шилдирайди сув,
Томчилайди ёмғир ҳам бир оз.
Бекинмачоқ ўйнар Ойсулув,
Булутларни қувиб, айни ёз.

Тупроқ ҳидин кўтарганда нам,
Яйрар киши завқ-шавққа тўлиб.
Оқиб келар гўё ушбу дам
Ернинг меҳри қўшиқ, куй бўлиб.

Оқшом нурсиз тумандай чўкди,
Қишлоқ узра саратон кезар.
Сўнгги шафақ чироқдай ўчди,
Милтиллади кўкда юлдузлар.

Қимдир ўтди кўтариб кетмон,
Токзорга сув қўяр, ҳойнаҳой
Ва ярақлаб кокили шу он
Чўққиларни миниб чиқди ой.

Қишлоқ гўзал, бир эртак мисол,
Қайлардадир сайрайди ҳаққуш.
Гўё ухлаб, мен ширин хаёл
Оғушида кўрмоқдаман туш.

ТОШ ОДАМ

(Қадим афсона)

Баланд тоғнинг этагида бир
Тош одам бор — қадим афсона.
Уни тошдек қотирмиш тақдир
Бўлганидан элга бегона.

Эртақларда айтилар ҳамон,
Тош вужудин ялар изғирин.
Ҳасад ичра куйиб бир замон,
Яхшиларга санчибди тиғин.

Сўнгра қолиб қарғиш тагида,
Қочган экан ғазабга тўлиб.
Тош қотибди тоғ этагида,
Эл қарғиши ижобат бўлиб.

Қарғаб ўтар одамлар ҳамон,
Боқмас унга қуёш ҳам, ой ҳам.
Лаънатланар яна кўп замон,
Ул бағри тош ҳасадгўй одам.

СИЗ ҲАҚДА

Сиз ҳақда мен қўшиқ куйласам,
Чертиб аста қалбим торини.
Жўр бўлишиб булбуллар ҳардам,
Эритади тоғлар қорини.

Сиз ҳақда мен қўшиқ куйласам,
Қайнар жўшиб чашма-булоқлар.
Қир-адирлар кийиб беқасам,
Бўй таратар яшил ўтлоқлар.

Сиз ҳақда мен қўшиқ куйласам,
Паст бўлади юлдузли осмон.
Олам аро яна бир олам,
Қўшиғимсиз, азиз онажон.

ҚОР ЕҒСА

Ювар ёмғир, чаманларга
Фалақдан чанг, губор ёғса,
Мисли ёмғир илиқ сўзлар
Майли, лайли наҳор ёғса.

Совутма ҳеч сўзларингни,
Баланд тоғлар муз-қоридай.
Эриб кетмас экан, дўстлар,
Агар кўнгилга қор ёғса.

БЕМОВРИД УЛИМ

Биров ўлди. . .
Дарди ғам эмас,
Мақтов босиб ўлдирди уни.
Ширин сўзлар, хушомаддан маст,
Ўтар эди ғафлатда куни.

Содда, дилкаш одам эди, воҳ,
Фирибгарлар бошига етди.
Ишлаб топган обрўйи ногоҳ,
Мақтовлардан соврилиб кетди.

Тўғри йўлни йўқотиб қўйди,
Мақтовларнинг қорбўронида.
Ҳақ гапни ҳам эгрига йўйди,
Заҳар пайдо бўлди қонида. . .

Йиллар ўтиб, бир куни мақтов
Қулоғига чалинмаган дам
Узилди-ю, қўлдаги жилов,
Умри битди бечоранинг ҳам.

Дарди ғаму, фалокат эмас,
Йўқ, мақтовлар ўлдирди уни. . .

ГУЛ ЭМАС

Баҳорни энтикиб кутасан қишда,
Қирлар ҳам кўкара қорлари кетиб.
Ёз ўтиб кетади ҳар нечук ишда,
Боғларни оралаб куз келар етиб.

Дейман: ёз ҳам ўтиб кетибди мутлоқ,
Ҳа, — дейсан, чуқурроқ нафас оласан.
Гул эмас, ҳар қалай чеккангдаги оқ,
Умринг ўтганин ҳам билмай қоласан.

Булут куйди ловуллаб
Тубсиз осмон тагида.
Ёрқин қуёш чўғ бўлди
Уфқнинг этагида.

Теракларнинг учига
Осилиб ўйнайди нур.
Ҳатто еллар қаноти
Қизғиш рангда кўринур.

Кўҳна олам бу дамда
Ғоят гўзал ва кўркам.
Бўлмиш тоғларим алвон —
Оқ салла чўққиси ҳам.

Дилим равшан этгали
Қирсам аста чаманга.
Олди оҳим ўтидан
Гул-чечаклар аланга.

Гулузорим келмади,
Шомда ул боғ кезарди.
Хаёлимни сезгандай,
Кўк майсалар қизарди.

ҲАЙРАТ

Сочларига улаб толбаргак,
Уйнар икки жажжи қизалоқ.
Талпинади осмонга варрак,
Қўшни уйда йиғлар чақалоқ.

Қазо қилмиш тунда аллаким,
Оғир ботар ўлим одамга.
Тарновдаги қалдирғоч ҳам жим,
Ҳайрат ичра боқар оламга. . .

* * *

Сукунат қўйнига
Ўзимни отдим,
Бирдан гумбурлади
Момақалди роқ.

Тош қотган тоғларни
Куйлаб уйғотдим,
Кўз ёшдай отилиб
Чиқди минг булоқ.

Муҳаббат ўтида
Ҳушим йўқотдим,
Сел келиб оқизиб
Кетди кўп йироқ.

Нур бўлиб оқибат
Қуёшдай ботдим,
Дўстларим қалбида
Чақнади чақмоқ. . .

Мовий осмон,
Шовуллайди сой,
Жўшқин чашма қайнар беғубор.
Тоғ бағрида нурли бир чирой,
Сепин ёймиш келинчак баҳор.

Қоя узра айланар бургут,
Ял-ял ёнар лолалар пастда.
Ташвишларим бўлгандай унут,
Термуламан атрофга аста.

Едга тушар ёшлик йилларим
Ва дилимни ёққан муҳаббат.
Тўкилмоқда бодом гуллари
Ел шивирлаб, куйлар табиат.

Эшилиб ипак мисол, шовуллаб оқади сой
Тош пойандоз устидан — ҳовлимиздан сал нари.
Куйлаб неча асрни ўтказган бу, ҳойнаҳой,
Унга боққан бобом ҳам завқланиб мен сингари.

Кунлар ўтар карвондек умримизни орқалаб,
Биз кетиб ортда қолгай йиллар ва ўйлар бари.
Сой оқади мавжланиб, қўшиққа қўшиқ улаб,
Унга мафтун боқади неварам мен сингари.

АРЧА

Арча ўсди бургут қўнолмас
Тик қояда кўркам, пурвиқор.
Булут чулғар уни басма-бас,
Писанд эмас унга жала, қор.

Боқмайди у сўлгин ва ғариб,
Яшнар мағрур, асло эгмай бош.
У ўсди, чўнг тошни тарс ёриб —
Олқиш сенга, чидам ва бардош!

СИЗ ЎЗГА ОДАМ

Кўришмай олисдан дўст бўлганлар бор,
Биз яқин турсак ҳам орамиз йироқ.
Мос тушмас хулқимиз, фикримиз зинҳор,
Сиз ўзга одамсиз, мен ўзга мутлоқ.

Мен учун ҳамиша азиз, муқаддас,
Боболар тер тўккан шу қадим тупроқ.
Фарқи йўқ, бари бир сизга баланд, паст,
Сиз ўзга одамсиз, мен ўзга мутлоқ.

Қўшиқлар ёзаман юракдан жўшиб,
Мақсадим, у билан узоққа учмоқ.
Сўйлайсиз, ростга ҳам ёлғонни қўшиб,
Сиз ўзга одамсиз, мен ўзга мутлоқ.

Гулбаҳор кўкидай кўксим беғубор,
Дил уйим доимо дўстларга муштоқ.
Ҳасадда ёнасиз тунлари бедор,
Айбингиз йўқ сира — аслингиз шундоқ.

Сиз ўзга одамсиз, мен ўзга мутлоқ.

У ЕҚДА

Сут каби кўпириб оқади шўх сой,
Нақадар мусаффо тоғлар ҳавоси.
Юз очмиш яна куз — ўзгача чирой,
Ҳайратга солади ранглар жилоси.

Атрофга боқаман ўзгармай ҳамон,
Ҳали ҳам ўшандоқ гўзал ўнгу сўл.
Тўлғанар қалбимда бир ширин армон,
Ёшликка етаклар ёлғизоёқ йўл.

У ёқда — хаёлим, юрагим қолган: . .

ЮКСАКЛИК

Орзуларга боғланар қанот,
Баланд учган бургутни кўрсанг.
Баҳринг очар ўзга бир ҳаёт,
Йўлни янги сўқмоққа бурсанг.

Турфа гуллар ноз-жилвасидан,
Дилбар қўшиқ туғилар, инон
Ва қўшиқлар нағма-сасидан,
Дилинг куйга тўлар бегумон.

Қувонасан қучгандай зафар,
Бунга асло бўлмагин ҳайрон.
Пастда қолар ташвиш-ғалвалар,
Сен юксакка интилган ҳамон.

ОРОМНИ СИЙЛАМАС ҲАЁТ

Оромбахш эсади ўйноқи еллар,
Буғдой бошоқлари чайқалар нафис.
Оқар далалардан ёқимли бир ис,
Ойдан ҳам кумушранг шуъла тўкилар,
Сукунат қўшигин куйлагинг келар.

«Сомон йўли» каби чувалар хаёл,
Қайдадир денгизлар шовуллар бетин.
Ором кирар бўрон қўйнига секин,
Сезаман ўзимни бир гўдак мисол,
Енггандай кўринар ҳижронни висол.

Учади кимнингдир юлдузи шу чоқ,
Янги юлдузлар ҳам милтиллаб қолур.
Коинот қўйнида замин тўлғанур,
Йўқ, ҳаёт оромни хушламас мутлоқ,
Юлдузлар инсоннинг йўлига муштоқ. . .

ИНСОН

Инсоннинг йўли узун,
Мақсади буюк.
Инсоннинг қўли узун,
Меҳнати суюк.

Қўринса тонг юлдузи,
Тўғри йўл солар,
Мўъжиза ясаб ўзи,
Ҳайратда қолар.

ДАВОМ ЭТАР

Дўст душманга айланганин
Сезсам ногаҳон,
Е ғанимлар айласалар
Дўстликни ниқоб,
Шу зумдаёқ пайдо бўлиб
Қалбимда бўрон
Бор вужудим ўраб олар
Ўтли изтироб.

Янграгандай қулоқларим
Остида гўё,
Бағрим эзар темирларнинг
Нохуш жаранги,
Тонг нурлари олам аро
Ёйилгунча то
Давом этар фикрларнинг
Бешафқат жанги.

Бу хил кечган тун нақадар
Узун ва оғир...

* * *

Ўз иззатинг ўзинг
Билганинг яхши,
Ёмонга ҳам яхшилик
Қилганинг яхши.
Ғанимлар қалбини
Тиғ билан эмас,
Одамийлик билан
Тилганинг яхши.

* * *

Тоғ ортидан ҳар кун жилмаяр қуёш,
Еғдусидан бутун олам нурафшон.
Сочимга оқ тушди, кўнглим эса ёш,
Йиллар ўтмагандай бўламан ҳайрон.

Тоғ ортидан ҳар кун жилмаяр қуёш,
Дегандай гафлатдан элни уйғотдим.
Қўзимга юракдан сизиб келар ёш,
Не-не одамларнинг изин йўқотдим.

БАҲОР ЁМҒИРИ

Қилич солди булутга чақмоқ,
Ёмғир ёғди бирдан шувуллаб.
Ва гулдираб момақалди роқ,
Чопа кетди самовот бўйлаб.

Нур ва соя қувлашган бир дам,
Чўққига бош қўйди камалак.
Маржон тақиб майсалар хуррам,
Яшнаб кетди қирда гул-чечак.

Теракзорлар ортида гулхан,
Кенг уфқнинг этаги ёнди.
Юрагимнинг тубида қотган
Ҳислар бўрон бўлиб уйғонди. . .

Ёмғир ёғди бирдан шувиллаб. . .

ҚОҒОЗ ГУЛ

Жимжимадор сўзлайди,
Қомати ҳам келишган.
Ўз ҳузурин кўзлайди,
Айёрликда хўп пишган.

Тулки ҳам ип ечолмас,
Макрига тиз чўкади.
Келмасанг гар бир оз пас,
Обрўйингни тўкади.

Ўлган билан йўқ иши,
Билинади суҳбатда.
Ҳатто юриш, туриши,
Табииймас, албатта.

Дерлар уни қоғоз гул,
На қилсин бўй, тароват,
Лекин турар тўрда ул,
Гулдай тўкиб салобат.

ОҶАР СУВЛАР

ТҮРТЛИКЛАР

Зарурат ҳаётдан яхшими, ёмон,
Озми-кўпми яшаб ўтар ҳар инсон.
Келажак элларга эсдалик бўлиб,
Уят, қолса ундан қуруқ қабристон!

* * *

Бир иш қилмай туриб, аҳдим бор, дема,
Қўл урмай керилиб, нақдим бор, дема.
Ҳар ишни вақтида қилгилу, аммо,
Вақт кутмас сени, вақтим бор, дема.

* * *

Мен хаёлга толсам агар, сени ўйлайман,
Изтиробда қолсам агар, сени ўйлайман.
Юрагимни тўкмоқ бўлиб қоғоз бетига,
Қўлга қалам олсам агар, сени ўйлайман.

* * *

Гулғунча очилмай сўлгани ёмон,
Шодон дил қайғуга тўлгани ёмон.
Қўл қисқа бўлганда душманинг эмас,
Дўстларинг устингдан кулгани ёмон.

* * *

Не қилмоқ истасанг имкон бор букун,
Йигитлик қуввати — дармон бор бу кун.
Эртага бўлар деб юрганларни кўр,
Қалбида ўкинч бор, армон бор бу кун.

* * *

Утса ҳам кўп замон итти эл ҳамон
Инсоннинг дўсти деб мақтагай, инон.
Ит сенга содиқ дўст бўлса яхши-ку
Ва лекин дўстинг ит бўлгани ёмон.

* * *

Ёмонга ёндашсанг бағринг эзармиш,
Илон кўрган жойдан қуш ҳам безармиш.
Нодон ўзгаларни нодон санаса,
Доно ҳар кимсани доно сезармиш.

* * *

Кўксингни тоғ қилу, димоғинг паст қил,
Дилинг эл дилига боғла, пайваст қил.
Даврада дўстларни ҳурмат, одобу
Ширин суҳбатинг-ла сархуш қил, маст қил.

* * *

Денгизда кемасиз сузиб бўлмайди,
Юлдуздан маржон — дур тизиб бўлмайди.
Ҳавойи хаёлга берилма сира,
Осмондан олтин ой узиб бўлмайди.

* * *

Боқдиму лол қилиб қўйдинг тилимни,
Ўт бўлиб ўртадинг бағри дилимни.
Тунда бедор, кундуз беҳуш юрурмен,
Осон эт сен ўзинг бу мушкулимни.

* * *

Ҳас, кўринса ерда агар, куздан нишон, дейдилар,
Соч оқи ҳам қариликни тутмас пинҳон, дейдилар.
Ёшлик, қарилик, келишу кетиш бордир азалдан,
Ўлим билмас элга хизмат қилган инсон, дейдилар.

* * *

Эсади оромбахш ўйноқи шамол,
Атрофга суқланиб боқаман хушҳол.
Хушёр бўл, гул фасли ўтиб кетади —
Дегандай, бош силкир кекса мажнунтол.

* * *

Тун бўйи дард билан сайради булбул,
Юз очиб жамолин кўрсатмади гул.
Кетганида булбул тонгда ноилж,
Гул ёниб, ёқасин чок этди буткул.

* * *

Дилимни юртимдек баҳор, ёз этдим,
Куйлаб ҳур элимни мен эъзоз этдим.
Она-Ватан меҳрини куйлагали мен,
Юрак томиримдан эшиб, соз этдим.

* * *

Донолардан ситам, жафо кутмагин,
Камтариндан кибру-ҳаво кутмагин.
Мағрурланиб, кечгай ҳатто дўстидан —
Кимки ман-ман эрса вафо кутмагин.

* * *

Гул очиб, ҳид сочиб яшнади кўклам,
Ялтирар, майсалар бўйнида шабнам.
Билсанг, гул-ла қутлар она қуёшни,
Ясаниб йилда бир бу кўҳна олам.

* * *

Гулшан ичра бир гул камолга етди,
Ноз-ла булбулларни шайдойи этди.
Мағрур — ҳеч бирига қилмайин вафо,
Куз келди, сарғайди, хок бўлди-кетди.

* * *

Топилар сен каби латофатда кам,
Юзи гул, қомати шамшоддай кўркам.
Севгида беқарор бўлмасдинг бунча,
Сиртингдай гўзал, пок бўлса дилинг ҳам.

■ ■ ■

Доим ўзин доно сезади нодон,
Доно донолигин қилмас намоён.
Кўкка ҳаволанар, мевасиз дарахт,
Мевалиги ерга эгик ҳар қачон.

* * *

Тур десам, укам дер: — Ухлайн бирпас. . .
Тонг кунга уланди, у ҳали билмас.
Майли, ухла, лекин гафлатда қолиб,
Умринг тонгин ухлаб ўтказмасанг, бас!

МУҲАББАТ

Гоҳ ёндириб, гоҳо совутдинг,
Гоҳ йиғлатиб, гоҳо овутдинг,
Гоҳ эркалаб дилим шод этдинг,
Жон ичра жон — азал муҳаббат,
Қўшиғу куй, ғазал — муҳаббат.

Гул узатдинг гулбаҳор бўлиб,
Юз кўрсатдинг нозли ёр бўлиб,
Нола қилдинг қўлда тор бўлиб,
Жон ичра жон — азал муҳаббат,
Қўшиғу куй, ғазал — муҳаббат.

Толдирдингу, ўзинг толмадинг,
Бирга юрдинг, асло қолмадинг,
Не кунларни бошга солмадинг,
Жон ичра жон — азал муҳаббат,
Қўшиғу куй, ғазал — муҳаббат.

Ешлигимнинг хирожи сенсан,
Дилим ёруғ — сирожни сенсан,
Қўшиғимнинг гултожи сенсан,
Жон ичра жон — азал муҳаббат,
Қўшиғу куй, ғазал — муҳаббат.

Сен гўзалсан,
Гўзал беқиёс.
Илҳом берган қалбимга ўзинг,
Сўзларинг ҳам чиройингга мос,
Сўнмасин ҳеч ёниқ юлдузинг!
Сен борки, бу ҳаётим кўркам,
Йўлларимда машъал чироқсан.
Ва ҳаётбахш қуёшдек, эркам,
Не қилайки, мендан йироқсан!
Сен гўзалсан,
Гўзал беқиёс. . .

ЛАҲЗАЛАР

Лаҳзалар ўтида ёнгум, азизим,
Зероки ўтсам-да, вақтнинг ёнидан,
Бу қиммат онларни менсимаса ким
Айрилиб қолади ширин жонидан.

Лаҳзага айланмоқ яна ҳеч гапмас,
Тикилма ёғилмас осмондан юлдуз.
Чексиздай кўринар орзую ҳавас,
Сен пардоз қилгунча ўтиб кетар куз.

Дақиқа найзасин санчар беомон,
Оғриқлар сезаман, ўртайди алам.
Мунтазир айлама, йўлга туш шу он,
Учмоқда ёшлик ҳам, севги ҳам, санам.

ЭЙ, САНАМ

Эй, санам, ҳеч бир гўзал
Сен каби дилдор эмас,
Юзлари раъно мисол,
Қўзлари хумор эмас.

Айладинг бир-бир боқиб
Ихтиёримдан жудо,
Сен дебон субҳи-сабоҳ
Ёнганим асрор эмас.

Қуйладим булбул бўлиб
Гул юзингни шавқида,
Бўлмаса булбуллари
Гул эмас, гулзор эмас.

Донмо боқдим сени
Йўлларингга интизор,
Бахт эрур васлинг менга,
Ўзга бахт даркор эмас.

Орифо, жоним фидо
Айлагум сен ёр учун,
Ёр учун жонин фидо
Этмаган ёр — ёр эмас.

ХАЕЛИМ СЕНДА

Беғубор осмон, юлдузлар чаман,
Ой кезар унда кокил паришон.
Сирли товланиб чорлагай гулшан,
Қайлардасан, эй дилбари жонон!

Беғубор осмон, юлдузлар чаман,
Боғларда ўрик гуллаган маҳал.
Ҳижрондан эмас, висол, вафодан,
Кел, бу оқшомда куйлайлик ғазал.

Беғубор осмон, юлдузлар чаман,
Хаёлим сенда, кўзлари хумор.
Булбулдек ёниб қўшиқ айтаман,
Васлингга мен зор, тинглар гул баҳор.

Муҳаббат бу
Лаззатли қайғу,
Дилларга тиф ва ширин армон.
Маст этади ошиғин мангу
Меҳмон эмас, шафқатсиз мезбон.

Ўт дейишган
Ёинки қуёш,
Қон тўкишган боболар азал,
У мен учун ҳамиша бардош,
Нафис бир куй, исёнкор ғазал.

ЮЗИ ГУЛДЕК ЕНИБ ТУРГАН ҚИЗ

Қўкка боқсам тунлари бедор,
Юлдуз учса нурдан солиб из,
Эсга келар кўзлари хумор,
Юзи гулдек ёниб турган қиз.

Ширин ҳислар қайнар дилимда,
Чаманларни кезганда ёлғиз.
Жилмайгандек бўлар ёнимда,
Юзи гулдек ёниб турган қиз.

Унгу сўлга қарайман аста,
У мени тарк этмайди ҳаргиз,
Ғамгин бўлсам боқар дилхаста,
Юзи гулдек ёниб турган қиз.

Рўёмисан ва ёки хаёл,
Майли, чўкай қаршингда мен тиз.
Айт, қайдасан эй, соҳибжамол,
Юзи гулдек ёниб турган қиз.

АГАРДА СЕН

Юлдузлар ҳам чарақламасди,
Агарда сен бўлмасанг, эркам.
Офтоб бунча ярақламасди,
Агарда сен бўлмасанг, эркам.

Бўлмас эди ёқимли, гўзал,
Гул чечаклар назокати ҳам.
Нечун керак эди куй, ғазал,
Агарда сен бўлмасанг, эркам.

Қалбим шодлик, нурга тўлмасди,
Гулламасди қаршимда олам.
Висол, ҳижрон ва рашк бўлмасди
Агарда сен бўлмасанг, эркам.

МЕН ҚҰШИҚ ҚҰЙЛАСАМ

БАХТЛИ ДАВРОН

Қуйлағайман, бахтни мамнун, бахтли даврон ичра мен,
Бул ажаб жаннат мисоли боғи бўстон ичра мен.

Қайга мен қўйсам қадамни изларимдан унди гул,
Қолмадим ғам ичра танҳо, ёлғиз армон ичра мен.

Олиму фозил элимга ер юзи таҳсин ўқир,
Ақлу фикрим бирла учдим сирли осмон ичра мен.

Давримиз равшан эрур ул инқилоб ёғдусидан,
Сақлағайман инқилобнинг шуҳратин жон ичра мен.

Орифо, бу гул ҳаётнинг шавқини назм айладим,
Ҳисларимни жойлаб аста шеърү дoston ичра мен.

ДИЁРИМ МАДҲИ

Хушманзара тоғларинг олтинга кондир,
Шарбат тўла боғларинг оромя жондир.
Чулларинг ҳам гулистон, гўзал бўстондир,
Олам аро шуҳратинг-шонинг дostonдир.
Мадҳингга янгратай қўлдаги торим,
Ифтихорим, шавкатим, она диёрим!

Куйлай яшил, муаттар ўтлоқларингни,
Нурли шаҳар ва гўзал қишлоқларингни,
Шовуллаган сойларинг, булоқларингни,
Чорлаб турган яқину йироқларингни.
Мадҳингга янгратай қўлдаги торим,
Ифтихорим, шавкатим, она диёрим!

Саховатли тупроғинг меҳри жонимда,
Амударё, Сирдарё мавжи қонимда,
Ою йиллар мазмуни бахтли онимда,
Сенга ҳурмат-садоқат шараф-шонимда.
Мадҳингга янгратай қўлдаги торим,
Ифтихорим, шавкатим, она диёрим!

Баҳор атрин таратгай чаманзорларинг,
Чиройингга зеб бергай бунёдкорларинг,
Толе қучсин аҳдига вафодорларинг,
Мададкордир доимо дўсту-ёрларинг.
Мадҳингга янгратай қўлдаги торим,
Ифтихорим, шавкатим, она диёрим!

Ота-онадан, эй фарзанд, азиз одам тополмайсан,
Дили, жони сенга пайванд, меҳри ҳотам тополмайсан.

Уларнинг иззатин қилғил то ёнингда экан доим,
Қўзини юмса оламдин, кезиб олам тополмайсан.

Не азобу уқубатлар чекмадилар сени дебон,
Қариган чоғида хўрлаб, этма мулзам, тополмайсан.

Беодоб, беҳаё бўлсанг эл олдида юзи шамгун,
Қуйиб пинҳон йиғларки, сўнгра малҳам тополмайсан.

Орифо, эл ҳикмати бу — ота-она давлатингдур,
Улар бирла ўтар дамдин, яхшироқ дам тополмайсан.

ШАЛОЛА СОЯ

Сершаршара шалола сой,
Соҳиллари гул-лола сой.
Чеҳрасини ювар ҳар дам,
Кўкдан тушиб ҳилола, сой.

Жўшқинсан гул ёшлигимдай,
Шўхсан қора қошлигимдай.
Сирдош эдинг севгимизга,
Меҳрим сенга ҳавола, сой.

Сўроқлайман баҳоримни,
Ушал кўзи хуморимни.
Тўлқинланиб куйла жоним,
Мадҳинг айлай рисола, сой.

ГУЗАЛ ШАҲРИМ

Гўзал шаҳрим Тошкентим нурхонадурсан,
Дўстлик обод айлаган кошонадурсан.

Хуснингга боқиб тўймас ой ҳам, қуёш ҳам,
Озод Шарқимда машъал дурдонадурсан.

Гулларинг, гулзорларинг боғларинг кўркам,
Қиёси йўқ оламда гулхонадурсан.

Кўриб камолотингни ҳайратда ҳар ким,
Тилларда номи дoston, афсонадурсан:

Орифо, ёзсам ғазал мадҳингни куйлаб,
Элимга манзур қўшиқ таронадурсан.

СЕН ИФТИХОРИМ

Гулшан диёрим, бахтим, баҳорим,
Гулим, гулзорим ва ифтихорим.

Бағрингда камол топиб улғайдим,
Танамда жонсан, қудрат, мадорим.

Кўксингни обод айлаб ҳамиша
Гулдай яшнатиш аҳду қарорим.

Зар сочар ҳар кун бошингдан қуёш,
Товланар нурда кенг пахтазорим.

Ҳалол меҳнатда кўплар қатори,
Элда мени ҳам бор эътиборим.

Қуйласам, Ориф, булбулдай мадҳинг,
Ўзинг достоним, гулшан диёрим.

ЯШНАГАН ҰЛКАМ

Яшнаган ұлкамга боқ тенгсиз баҳор, ёзи бор,
Гулзорида гул чечак, ғунчаларнинг нози бор.

Товланар афсонавий жаннат мисол боғлари
Боғларида қумрию булбулни шўх овози бор.

Тоғларидан шарқираб оқса шалола сойлар,
Қирлари атлас кийиб қизлар каби пардози бор.

Қўйнида ҳар бир одам бахтиёру баркамол,
Меҳнатидан эътибор шон-шараф эъзози бор.

Орифо, гар куйласам ұлкам чиройин яна,
Тинмагай илҳом жўшиб қалбим олтин сози бор.

САДОҚАТ

Ишқ элининг шамъи шабистони садоқат,
Шамъи шабистони надур жони садоқат.

Севги гули меҳригиё ошиқ учун ким —
Меҳригиё гулларин боғбони садоқат.

Қалбини гар ўртаса ҳам оташи ҳижрон,
Боғлар умид васлига шул они садоқат.

Равшан этур дилни абад моҳи саодат,
Эрса вужуд мулкининг султони садоқат.

Кимки садоқатли Ориф, бахтли дегай эл,
Бахт йўлининг мангу чароғбони садоқат.

КҮНГИЛ

Шодликдан шод нурга тўлиб,
Аламдан доғ экан кўнгил.
Вақти ҳижрон гулдай сўлиб,
Висолдан чоғ экан кўнгил.

Гулдай нозик, тошдай оғир,
Сақланар минг хазина сир.
Олий мақсад йўлида бир,
Равшан чароғ экан кўнгил.

Берманг озор унга зинҳор,
Кўтаролмас кўнса ғубор.
Илиқ сўздан мисли баҳор,
Яшнаган боғ экан кўнгил.

Орзуси мўл, асло битмас,
Улимни ҳам писанд этмас.
Қор ёғса гар эриб кетмас,
Ҳам баланд тоғ экан кўнгил.

Дўстга очиқ у ҳар маҳал,
Душманга ҳам душман азал.
Ориф ёзар бўлса ғазал,
Қайнар булоқ экан кўнгил.

НЕЪМАТ ЭРУР

Сенинг ҳажрингда ёнмоқ
Шонли бир қисмат эрур.
Ишк юкин кўтармоқ ҳам
Муътабар хизмат эрур.

Лол эрсам ҳузурингда
Сен мени қўрқоқ дема,
Изҳори дил этолмай
Қолганим иззат эрур.

Висолингнинг шавқида
Йўлга тушдим э, санам.
Бир умид бирла яшаш
Ҳам буюк хислат эрур.

Дерлар ошиқ аҳлини
Куйлатур савдои ишқ,
Дарди ишқинг куйламоқ
Мен учун неъмат эрур.

Орифо, мен ўртаниб,
Айладим васфинг ғазал,
Бир қиё боқсанг агар,
Беқиёс ҳиммат эрур.

НАЗОРА АЙЛАБ

Бир гўзал бир-бир назора айлаб,
Қўйди йўлида овора айлаб.

Рашкимни қўзғаб куйдириб яна,
Қиймалар бағрим юз пора айлаб.

Ўйнар юрагим тушса нигоҳи,
Дарди сиримни ошкора айлаб.

Айланиб қолдим домига тортди,
Мени ул қуёш сайёра айлаб.

Тунлари Ориф куйлади ёниб,
Ширин сўзлари хумора айлаб.

БУСТОНЛАРИМНИ

Куйлайин, тингланг мен ҳам бўстонларимни,
Чўлни бўстон айлаган деҳқонларимни.

Товланиб атлас мисол безанган боғлар,
Чаман-чаман гуллару райҳонларимни.

Кўз узолмас кўрганлар яшил денгиздай,
Бағрида олтин унган майдонларимни.

Не қилмоқ истасам гар бу хуш замонда,
Асло поёни бўлмас имконларимни.

Орифо, ҳур диёрим илҳом булоғи,
Ёзай мадҳига шеърु дostonларимни.

БЎЛМАС ЭКАН

На-қилай, кўнглим хаёлингдан озод бўлмас экан.
Яшнабон қалбим уйи сенсиз обод бўлмас экан.

Сайри гулзор айласам тулшан юзингни дардида,
Термулиб гуллар мени чеҳрамга шод бўлмас экан.

Ҳажр ўтида ўртанибон тунлари ёндим ва лек,
Чин ошиқларни умиди барбод бўлмас экан.

Асрабон ишқ гулини сўлдирмайин ардоқлагин,
Дил қаърида унмаса то у бунёд бўлмас экан.

Э, Ориф, билсанг агар доим муҳаббат аҳлига,
Севгили ёр васлидан ўзга мурод бўлмас экан.

САҲРИ ГУЛЗОР

Очилур гуллар сулув кўркам бўлиб,
Сайри гулзор айлангиз хуррам бўлиб.

Яйратиб дилларни ҳам хуш бўйлари.
Товланар ишқ дардига малҳам бўлиб.

Бевафолар билмагай гул қадрини,
Берма уни ҳар кима ҳотам бўлиб.

Совға этсанг кўринур ул даста гул,
Ёр кўзига нурли бир олам бўлиб.

Орифо гулшан аро тузсам наво,
Куйлагай булбуллари ҳамдам бўлиб.

БЕҒУБОР ЯШНАР ЧАМАН

Гавҳар ул гавҳар эрур тошга тенг этган билан,
Тош эрур тоғларда тош кўк сари етган билан.

Умри қисқа дер ҳасаднинг, сен асабни бузмагил,
Беғубор яшнар чаман телба ел титган билан.

Гар ноҳақ ранжитса ким, бўл дадил, ўткинчи деб,
Бўлмагай нодон оқил бошга тож битган билан.

Орифо, майса каби топ камол гулшан аро,
Сингуси охир қамиш гердайиб кетган билан.

СЕН БАХТИМ — БАҲОРИМСАН

Э, нигорим, менга сенсиз бу оламда ҳаловат йўқ,
Мени бахтим эурсан бил, ўзга бахту саодат йўқ,
Бу ишқимни баёнига тилим ожиз, маҳорат йўқ,
Жудо бўлсам висолингдан бундан ортиқ қиёмат йўқ.

Жўшар бағримда бир исён бўлурман доимо ҳайрон,
Сабаб эрур сани ишқинг балки руҳимда бор бўрон,
Умид отида елгайман бир қадам ер ила осмон.
Валек сенга етолмасдан тану жонимда тоқат йўқ.

Баъзи бирлар сохта севги бирла кўпларга лоф урмиш,
Чин ошиқлар ҳижронда ёр изларин кўзига сурмиш,
Дил кўкида муҳаббатдан Ориф нурли қаср қурмиш,
Бузулмас тоабат дўстлар бу каби бир иморат йўқ.

ЗЕБО БЎЛИБСИЗ

Очилиб гул-гул зебо бўлибсиз,
Қора кўзлари шаҳло бўлибсиз.

Гулшан диёрим гулга ўрай деб,
Меҳрингиз тошиб, дарё бўлибсиз.

Хулқу меҳнатда ибрат кўрсатиб,
Элда обрўйи аъло бўлибсиз.

Илҳом олурман сўзларингиздан,
Жоно, мунчалар доно бўлибсиз.

Куйлагай Ориф булбулдай ёниб,
Ўаманда бир гул раъно бўлибсиз.

СЕН БИЛМАДИНГ

Исми-жисминг дил созига солиб куйладим,
Қайга бормай хаёлимда сени ўйладим.
Сенга бўлган муҳаббатим элга сўйладим,
Сен билмадинг, билиб ё кўзга илмадинг.

Ишқинг дилга мезбон бўлди, меҳмон бўлмади,
Қирай дедим, меҳр уйингга, осон бўлмади,
Висолингдан ўзга менда армон бўлмади,
Сен билмадинг, билиб ё кўзга илмадинг.

Неча йиллар ғамларингда тўздим, чидадим,
Ишқ даштида мажнундан ҳам ўздим, чидадим,
Кўз ёшимга кема солиб суздим, чидадим,
Сен билмадинг, билиб ё кўзга илмадинг.

Энди эса кўз ёшлару алам беҳуда,
Кипригингдан юмалаган шабнам беҳуда,
Кетди чеккан оҳлариму, нолам беҳуда,
Сен билмадинг, билиб ё кўзга илмадинг.

ИШҚ ТАРОНАСИ

Ёр қўшиб меҳри шалоласидан,
Тутди шароб ишқ пиёласидан.

Оҳиста билдим кўнглида борин.
Кўз ила қоши ҳилоласидан.

Гул сочди олам гўё бошимдан,
Айтганда севги рисоласидан.

Қўлидан ушлаб боғларни кездим,
Тутдим қирларнинг гул-лоласидан.

Севган, севилган бахтли ҳамиша,
Ичса вафонинг зилоласидан.

Қуйладим Ориф, севги ва бахтни,
Хушдур булбуллар ғам ноласидан!

ЭСЛАТУР

Боғларин бағри сенинг тотли висолинг эслатур,
Гуллари зеболаниб, қадди ниҳолинг эслатур.

Қўнғироқ қулгинг мисол шўх сойлари хандон уриб,
Чашмаи биллурлари меҳри зилолинг эслатур.

Буй сочар райҳонлари кокил паришонинг каби,
Лолалар гул-гул ёниб, рухсори олинг эслатур.

Оқ шохи бошда рўмоли, қоялар осмон ўпар,
Ул қуёшга етгудек бахти камолинг эслатур.

Изларингни қўмсаб Ориф, кезса тоғлар бағрини,
Куйлашиб булбуллари ширин мақолинг эслатур.

ТУРИБ ЭРТА САҲАРЛАРДА

Туриб эрта саҳарларда, сабони куйласам дўстлар,
Юрагим торин чертган навони куйласам дўстлар.

Менга олам берар сўйлаб узоқ ўтмиш бисотидан,
Бошимга қўнган бу иқбол ҳумони куйласам дўстлар.

Замин узра оқар нурлар, поёни йўқ самоватдан,
Тушар ўйинга юлдузлар, самони куйласам дўстлар.

Булоқдек қайнагай илҳом, гўзал давримни олқишлаб,
Садоқат бирла оҳиста вафони куйласам дўстлар.

Дилим Ориф яна равшан, бўлиб тобора нур сочгай,
Элимга бахт ато этган зиёни куйласам дўстлар.

БОДОМ ГУЛЛАРИ

Очилди қийғос ўлкам баҳорин
Эрка дилбари — бодом гуллари.
Чертади майин бу юрак торин
Боққанинг сари бодом гуллари.

Гулга бурканди дала, боғларим,
Тушар ёдимга ёшлик чоғларим,
Чорлагай, эркам, сени тоғларим
Сўқмоқ йўллари, бодом гуллари.

Йўлларга боқдим интизор бўлиб,
Соғиниб, қўмсаб ҳам бедор бўлиб,
Тўкилди бир-бир мисли қор бўлиб
Ҳижрон тунлари бодом гуллари.

Кездим тоғларни сени сўроқлаб,
Сен севган бодом гулин ардоқлаб,
Орифо, ажаб учар йироқлаб,
Хаёл сингари бодом гуллари.

КҮРИНМАЙСАН

Нурга тўлиб яна олам
Гуллади боғ, кўринмайсан,
Яшил кўйлак кийди ҳарён,
Яшнади тоғ, кўринмайсан.

Бир мен эмас, гулбаҳор ҳам
Йўлларингга зор-интизор.
Гулин тўкиб бодомзорлар
Ёзди япроқ, кўринмайсан.

Сочларингнинг бўйларига
Қўшгали бўй тонг еллари,
Райҳонларнинг ҳидин олиб
Елар бу чоғ, кўринмайсан.

Оқар шўх сой ва ирмоқлар,
Жилғаларда қўшиқ куйлаб,
Ўйнатай дер сени аксинг
Чашма, булоқ, кўринмайсан.

Орифо, мен васлинг истаб
Сайри бўстон айласам, воҳ,
Юрагимга доғи ҳижрон
Солар қайноқ, кўринмайсан.

БУ ОҚШОМ

Гулзор сайрига чиқди
Ул дилрабо бу оқшом,
Ой ҳам боқиб юзига
Олди зиё бу оқшом.

Ўйнаб майин шаббода
Тортқилар кокилларин.
Кокили райҳонидан
Хушбўй ҳаво бу оқшом.

Гулларга розин айтиб
Куйлади аста қўшиқ,
Жаранглаб дилга қўнди
Сирли наво бу оқшом.

Нозу карашма бирлан
Елғиз хаёлим олмай,
Ёндирди ишқин айлаб
Қалбимга жо бу оқшом

Кўрдиму, Ориф, ҳайрон
Қолдим назокатига,
Тушди бошимга яна
Ажаб савдо бу оқшом.

КЕЛДИМ

Яна бошим эгиб сен ёра келдим,
Ҳажрингга топмайин мен чора, келдим.

Меҳринг қуёш каби тортар ўзига,
Чарх уриб бамисли сайёра келдим.

Васфингни куйлабон шому саболар,
Гул юзинг ишқида гулзора келдим.

Висол орзулари хаёлим чулғаб,
Бағримни ўртади тобора, келдим,

Ориф Мажнун дебон қилма маломат,
Ишқим яширмайин ошқора келдим.

СЕНИНГ ШИРИН ТАБАССУМИНГДАН

Хонам бўлгай шинам, нурафшон,
Сенинг ширин табассумингдан.
Юрагимда ёруғлик, ишон,
Сенинг ширин табассумингдан.

Гуллар бўйинг бўйлаб туради,
Дил булбулдек куйлаб туради,
Осмон эртак сўйлаб туради,
Сенинг ширин табассумингдан.

О, қанчалар гўзал бу ўлкам,
Бағри доим баҳордек кўркам.
Яшнар гўё борлиқ яна ҳам
Сенинг ширин табассумингдан.

Шодликнинг ҳеч баҳоси бўлмас,
Завқи йўқнинг сафоси бўлмас,
Қўшиғимнинг адоси бўлмас,
Сенинг ширин табассумингдан.

СЕНГА ИШҚИМНИ САНАМ...

Сенга ишқимни, санам, мен дилда пинҳон сақладим,
Абрдек дардим аро шами шабистон сақладим.

Кўзларинг куйдиргудек боққанда жоним қасдига,
Қипригининг соясида бир нафас жон сақладим.

Ақлу ҳушимни олиб ҳуснинг нури, эй қоши ё,
Арзи хол айтолмайин кўнгилда армон сақладим.

Тунларим тонгга уландиким ёр хаёли васли-ла —
Куйласам, эл тинглагудек шеъру дoston сақладим.

Орифо, сеҳр айлабон ганжинаи ишқинг сени,
Тоғ этиб бағримни, унда бир ажиб кон сақладим.

КЎРСАТУР

—
Уртаниб ул нозанин ҳижронга дошин кўрсатур,
Тунлари мактуб ёзиб, меҳру қуёшин кўрсатур.

Бошида минг бир хаёл ёр йўлларига кўз тутиб,
Оҳ чекиб гоҳида ул кўзларда ёшин кўрсатур.

Севганига қалбида асраб садоқат гулини,
Айтмайин агёрга роз бағрида тошин кўрсатур.

Дил очиб айтса қўшиқ тонгда туриб гулшан аро,
Кокилин ўйнаб сабо, ҳусни талошин кўрсатур.

Орифо, кўрсатса гар аҳли вафолар тоқатин,
Бевафолар ўйнатиб қайрилма қошин кўрсатур.

На бўлур ёр келса-ю, қалбимни обод айласа,
Ишқида куйган юракни бир нафас шод айласа.

Доимо дарди висоли қийнагай муштоқ дилим,
Истагим; нолам етиб дардидан озод айласа.

Бўлмагай бир дам хаёлимдан нари ул дилрабо,
Юз гўзал қошимда то юз ғамза ижод айласа.

Кўзима суртар эдим изларини минг ўргилиб,
Бир келиб ул нозанин ҳижронни барбод айласа.

Орифо, тунлари ёниб ёр ҳажрида назм айладим,
Қуйдирур ул ойни ҳам назмимни гар ёд айласа.

ОТАЛАРДЕК ЯШАЙ ОЛСАК БАС

ИРОДАМ

Истиқболнинг узундан-узоқ,
Йўлларида адашсам, толсам,
Қўлларимдан етаклаб шу чоқ,
Олға бошла, қайтма сира ҳам,
Қудратингни кўрсат, иродам.

Тўр ташласа бахтимга ғафлат,
Ҳаётим ҳам қолса хатарда,
Рўй бермасдан бирор фалокат
Машаққатли қалтис сафарда,
Бонг уриб тез уйғот, иродам.

Лоқайдлик кўрсанг руҳимда,
Бўшашса гар қалбим торлари,
Чақмоқ бўлиб чақна шу зумда
Ва ҳайқириб бўрон сингари,
Ҳисларимни қўзғат, иродам.

Бўлмас киши дўсту душмансиз,
Бу азалдан қолган муаммо.
Дўстга меҳринг аяма ҳаргиз,
Сергак бўлгин душманга аммо,
Берма, асло фурсат, иродам.

ҚАЛБИМДА ТҰЛҚИН

Қуёш кўкдан мулойим боқар,
Қора денгиз нур қўйнида жим.
Пороходлар тебранмай оқар,
Бир улуғвор сокинлик ҳоким.

Тин олгандай кўринар денгиз,
Уфқ сари боқаман сокин.
Таним қуршаб аллақандай ҳис,
Ура бошлар қалбимда тўлқин!..

ДОҒИСТОН

Чўнг тоғлар ораси гўзал Доғистон,
Йигитлар бургутдай эпчил ва жасур.
Кўзада сув тутиб қизлари пинҳон,
Боқаркан чақнайди кўзларида нур.

Жўш уриб ўйноқи чашма, булоқлар,
Чатқолим ёдимга соларкан такрор,
Кўринар акаю укадек тоғлар,
Меҳнаткаш элнинг ҳам ўхшашлиги бор...

ДУНЕНИНГ АСАБИ

Дуненинг асаби бузилган бутун,
Ҳар хил ғалвалардан бўлолмай ҳоли.
У зўрға турибди ғазабда бугун,
Гўё портлагудек бомба мисоли.

Учар ракеталар кўкда басма-бас,
Ташвишдир қуроллар пойгаси ғоят.
Дунёга одамлар омонат эмас,
Одамлар кафтига дунё омонат.

ВИЖДОН

Юлғичларнинг виждони бўлмас,
Номусу ор, уят қаёқда.
Бўлса қўймас эди бир нафас,
Қуйдирарди ўтсиз ўчоқда.

Яшаш тарзи қизиқ, билиб ол,
Бериб қўйгил шу ҳаётга тан.
Виждон олий мукофот мисол,
Ҳаммага ҳам берилмас экан.

ҚАРШИМДА

Ғам чекармиш тошлар ўрганиб,
Қум бўлармиш эзилиб кам-кам.
Мен қолганман унга ўрганиб,
Изтироблар керак кимга ҳам.

Ўлтирибман нафасим қайтиб,
Тубсиз жарлик ўнг ила сўлим.
Келиб дарду-ҳасратин айтиб,
Қаршимда зор йиғлайди ўлим.

АКАЛАРИМГА

I

Ёш эдим, ўйлайман, такрор ва такрор,
Мендан кам яшаган акажонларим,
Уруш сабабкордир, уруш сабабкор,
Юрагим эзилар эслаган чоғим.

Эдингиз барингиз навқирон, норгул,
Билмайман қайларда қолдингиз, ажаб?
Қабрингиз устига қўёлмадим гул,
Қўшиқлар тўқидим сизларга атаб...

II

Не-не ишлар тушмади бошга,
Ёнма-ёндур шодлик ва алам.
Ултир бир оз, мана, бу тошга,
Ҳамда сукут сақлагин бир дам.

Йигитлар бор эди паҳлавон,
Отландилар урушга бари.
Айладилар ёвларни яксон
Ва қайтмади жангдан кўплари.

Йиллар ўтди, қўйдилар ёдгор,
Тоғ бағрига тоғликлар мангу.
Унда олов ёнар беозор,
Улар қалби дўстим, мана, шу.

Ултир бир оз, мана, бу тошга,
Ҳамда сукут сақлагин бир дам.

* * *

Тоғларинг кўксимга тўлдиран нафас,
Қонимда боғларинг шарбати оқар.
Ҳар тонгда қирларинг ёпинар атлас,
Кўркингга қуёш ҳам суқланиб боқар.

Кексалар ўтмишдан берарди сўйлаб,
Меҳринг тошиб турар қалбимда мудом.
Сени гул бағрингда яшасам куйлаб
Оталар удумин этдириб давом.

Топилмас дунёда бундан ортиқ бахт...

ШИФОХОНАДА

Нохуш ўйлар фикримни ўраб,
Ғам бағримга санчганда бигиз,
Оқ халатда ҳолимни сўраб,
Кириб келар бир дилрабо қиз.

Жозоба бор, нур бор юзида,
Сўзлаганда ҳатто эрир тош.
Меҳр ёниб турар кўзида,
Сақлар эмиш бағрида қуёш.

Кўрсам енгил тортаман ногоҳ,
Ёришади чеҳрамда олам.
Киши ўзин еб қўяр, э, воҳ,
Бўлмаса гар меҳрибон одам.

О Н А

Эшикка кўз тикиб дам-бадам,
Ўғлини кутар она интизор.
Жунжитмоқда кузги эпкин ҳам,
Балки ёққан тоғ бошига қор.

Бу рутубат нақадар оғир,
Она билар, ўғли келмас ҳеч.
Йўлларига доим мунтазир,
Кутишини канда қилмас ҳеч.

Кунлар ўтар, кутади ҳамон,
Ёришмайди чехраси, э, воҳ,
Кўзларига тор бўлар жаҳон,
Қани, тортса бағрига тупроқ.

Чора топмай эсади шамол,
Чимчилайди изғирин, совуқ.
Оҳ уради, ўртайди хаёл,
Ҳатто тўйин ўтказолган йўқ.

Нега шафқат қилмади ҳаёт,
Олиб кетди йигит ёшида.
Бу кун энди ўғлининг, ҳайҳот,
Мусибати тушди бошига.

Иложини топмас бечора,
Ноумидлик унга бегона.
Бўлса ҳамки йиллар овора,
Она кутар... Она-да, Она...

СИНГИЛЛАРИМГА

Бу ёруғ оламда ўзи бир олам,
Барқ урар кўрганлар дилида баҳор.
Тўёлмас ҳуснига ой ҳам, қуёш ҳам,
Қанчалар фусункор биз ўсган диёр.

У доим жон каби бизга ҳамнафас.
Меҳнат, бахт бағрида ёнма-ён эгиз.
Оталар сингари яшайолсак бас,
Шу азиз тупроққа тўкиб меҳримиз.

КУТГАНИМ СЕН, ГУЛБАҲОРИМ

Сени кутар қор остида
Ўтлоқлар ҳам интизор,
Не бўлди келақолсанг
Дил хуморим, гулбаҳор.

Боларилар бўлиб пурғам,
Сени кутар орзиқиб.
Барг ёзай деб дов-дарахт ҳам,
Сени кутар орзиқиб.

Қутлаб сербар даласини
Деҳқонлар ҳам кутмоқда.
Қир-адирга кўзин тикиб
Чўпонлар ҳам кутмоқда.

Бағрида куй, қўшиқ сақлаб
Шалолалар кутмоқда.
Безай, дебон, тоғ бағрини
Гул-лолалар кутмоқда.

Йўқлаб куйчи булбулини
Боғу гулзор кутмоқда.

Булбуллар жим ўз гулларин
Зор-интизор кутмоқда.

Фақат гулу гулзор эмас
Мен ҳам сендан умидвор.
Неча кундир, билолмайман,
Қор устига ёғар қор.

Кутганим сен, гулбаҳорим,
Ўксик кўнглим малҳами.
Сен келсангу унутилса
Ёрнинг ҳижрон алами. . .

А Л Л А

Ойдин кеча,
Майин эсар оромбахш шамол,
Тин олмоқда заррин нурга чўмилиб қишлоқ.
Термуламан узоқларга,
Элтади хаёл,
Алла айтар қаердадир бир она уйғоқ,
Алла айтар,
Таралади дилрабо қўшиқ,
Мен алланинг жозибасин англайман бу он.
Бу қўшиқда она меҳри товланар жўшиб,
Бу қўшиқда тилак, ишонч, меҳр бир жаҳон...

ЖИМЖИТ

Тун қўйнига чўкиб ётган мевазор боғлар,
Эртақларга бой, тилсимот ўрқачли тоғлар,
Заррин ипак тортиб ёнган олис чироқлар,
Ўтлоқлари гуркираган яқин-йироқлар,
Жимжит. . .

Қолдимикан сарин еллар гулзорда ётиб,
Қон ялаган қилич каби кетди ой ботиб,
Не демоқчи осмон олтин найзасин отиб,
Юлдузлар ҳам титраб турар тонгни уйғотиб,
Жимжит. . .

Бу жимликда аввал-охир бўлур намоён,
Беун фарёд чекиб ўртар бағримни туғён,
У суронли йиллар тушар ёдимга шу он,
Тоғлар каби тек туrolмас ҳеч қачон инсон,
Жимжит. . .

ЭЪТИҚОД

Яшолмайман сенсиз ҳеч қачон,
Сенсиз менга қоронғу олам,
Юрак тўхтаб қолар шу замон,
Агар сендан айрилиб қолсам.

Оғир кунлар тушди бошимга,
Ортада қолди оҳиста бари.
Келмаганда ҳеч ким қошимга,
Кетолмадинг сен мenden нари.

Мен қаерга бормайин ҳар чоқ.
Йўлга тушгум сенинг билан шод.
Тоғдай буюк, қуёшдай порлоқ,
Суянганим сенсан, эътиқод.

Яшолмайман сенсиз ҳеч қачон!

ҲАЁТДА

Шухратга муккадан йиқилганлар бор,
Тубанлик, қаллоблик уларга одат.
Ҳеч кимга бўлолмас ҳеч қачон дўст, ёр,
Уйлагай биргина ўзини фақат.

Кўзига тор бўлиб кўринар олам,
Бағрини кемирар орзу-ю, ҳавас.
Бировга қўйилган гулчамбарни ҳам,
Тириклай бўйнига осишдан тоймас!..

ТУҒРИ ЙҮЛГА

(Усмон Носир айтгани)

Ёмғир савалар баъзан,
Юлқиб ўтади шамол,
Кўксим очиқ не қилай,
Даштда ўсган гул мисол.

Оғир эгилиб яшаш,
Яшаб бўлмайди тик ҳам,
Туғри йўлга тош қўйиб,
Наҳот адашиб қолсам?!

Йўқ. . . мен эмасдим қўрқоқ,
Ботир эдим ҳар сафар.
Агар сўзлашмоқ бўлсанг,
Мени астойдил ахтар.

Бургут қўнмаган баланд,
Юксак чўққидан дўстим. . .

ЕШЛИГИМ СҮРОҚЛАБ

Дўстим Ф. Мирсолиҳовга

Кезганда тоғларни юрак увишиб,
Боқаман безовта яқин-йироққа.
Беозор йилларим ёдимга тушиб,
Хаёлим учади узоқ-узоққа.

Уйлайман, кунлар ҳам ўтмаган гўё,
Мен кеча кўргандай қоялар қат-қат.
Бешафқат, дейдилар, инсонга дунё,
Наҳотки, бу сўзда бўлса ҳақиқат.

Қояга яқинроқ келсам ҳар сафар,
Ёшлигим сўроқлаб қиламан хитоб...
Осмонда шошилмай сузар бургутлар,
Жўшқин сой шовуллаб оқар бежавоб.

ҚУНГАБОҚАР

Бошлиқларга хушомадни,
Асло канда қилмайсиз.
Ғам чекасиз ўзни ўйлаб,
Ўзгаларни билмайсиз.
Қай томондан келса фойда,
Шу томонга қарайсиз,
На ошнасиз биров билан,
На дўстликка ярайсиз.
Икки киши иноқ бўлса,
Ажратмоққа тайёрсиз.
Оч бўридан ўлжа талаб,
Тулки каби айёрсиз.
Нолигайсиз ҳаётдан ҳам,
Гоҳо кўнгил тўлмасдан.
Наҳот яшаш мумкин эмас
Қунгабоқар бўлмасдан.
Тўғри ўсган ҳар бир ниҳол,
Яшнар узоқ безавол.
Қунгабоқар қисматини,
Қўрмагансиз, эҳтимол.
Нур тиғидан кунгабоқар,
Айрилиб кўз-қошидан.
Қунга боқмай қолган кун
Жудо бўлар бошидан. . .

Хамир қориб, тонг шуъласида,
Нон ёпади тоғлик бир аёл.
Чирсиллаган ўтин сасида,
Минг йилларни қиламан хаёл.

Босиб ўтиб неча замонни,
Боболардан келади нидо;
Эъзоз айла, кўплар шу ноннинг
Ҳасратида бўлдилар адо!

Хамир қориб, тонг шуъласида,
Нон ёпади тоғлик бир аёл. . .

УТИБ КЕТАР

Утиб кетди, дединг сен баҳор,
Сездирмайин
Ёшлик сингари.
Кўрган бўлсак унда неки бор,
Қалб тубига чўкдилар бари.

Уксинма ҳеч
Куз келди дебон,
Яшнар яна қиш ўтиб кўклам,
Бўлиб аста боғларга меҳмон,
Утиб кетар тез кунда куз ҳам.

МЕН ЮРСАМ

Мен юрсам оҳиста тоғларни кезиб,
Тошлар ҳам жонланиб, булоқлар тошар.
Нур ўйнар ирмоқлар ойни оқизиб,
Бургутли чўққилар эртак сўйлашар.

Мен юрсам оҳиста боғларни кезиб,
Сени гул оразинг бўлур намоён.
Кўзимга ёш келур юракдан сизиб,
Бош чайқар таниш тол маъюс паришон.

Ёшлигим ўтган йўл ҳувиллаб ётар. . .

Ер курраси айланар экан,
Кунлар ўтар, ўтар аср ҳам.
Ўзгаради борлиқ — биз кўрган,
Табиат ҳам; кўркам қаср ҳам.

Олам узра бўлур, албатта,
Биз билмаган нарсалар бунёд.
Аммо фақат севги, нафратда,
Ўзгармайин яшар одамзод.

* * *

Ўсди қамиш,
Еру кўкни билмасдан,
Бошқа гиёҳларга назар қилмасдан.
Бирдан бели синиб
Ер тишлаб қолди,
Бир довулга бардош
Бермай,
Беҳосдан!

* * *

Йиллар ўтар,
Йиллар. . .
Бир жаҳон,
Мазмуни ҳам коинотдай кенг,
Бир қадамдир,
Ер билан осмон,
Бир кунимиз бир асрга тенг.
Йиллар ўтсин
Мард, сахий бўлиб,
Қон исини билмасин тамом.
Йиллар илму —
Ҳикматга тўлиб,
Тарихларда янграсин мудом.

САРҒАЙГАН БАРГЛАР

Боғларнинг файзи йўқ бир иш бўлгандай,
Сарғайган баргларда аламли фиғон.
Бир тўда зарғалдоқ ерга қўнгандай,
Оҳиста узилиб тўкилар хазон.

Танимни жунжитар совуқ бир шамол,
Боғларга боқаман хаёл паришон.
Юракни ғаш этар ҳар қалай бу ҳол,
Баҳорни қўмсайман, дўстлар, ногаҳон.

Мунча тез ўтмаса фасллар, йиллар. . .

МАЙСА

Тоғда кўрдим —
Ҳарсангда
Майса кўкармиш,
Жилоланиб,
Нозик
Қаддин кўтармиш.
Шу гиёҳда бўлган ҳаётий бир ишқ
Не ажаб,
Метиндек
Тошни
Тарс ёрмиш.

Шовуллайди терак бағларари
Тиним билмай тун бўйи бир дам.
Ой тўлибди — кўкнинг дилбари,
Эртакнамо кўринар олам,

Шовуллайди терак барглари,
Гул чечаклар бўйнида шабнам.
Ойсиз кулар тонг юлдузлари,
Эртакнамо кўринар олам.

Шовуллайди терак барглари.

ОҚИБАТ

Осмонга устундай тиралган тоғлар,
Тинчлик оғушида гуркирар боғлар.

Юлдузлар чарақлар, ойдан ёғар нур,
Космос тобора сирли кўринур.

Асрлар шамолдай учади, ҳайҳот,
Одамлар ўзгарар, ўзгарар ҳаёт.

Йиллар карвонини тўхтатиб бўлмас,
Яшаймиз валекин бу кўнгил тўлмас.

Асримиз қайноқдир, давримиз қайноқ,
Атому ракета замони бу чоғ.

Яратса майли-ку оламини бошдан
Йўнмаса бўлгани қуролни тошдан.

Умрини жанжалга тиккан одамлар. . .

МАНЗАРА

Қуёш булут бағрини тилиб,
Дарчасидан мўралаб қолди.
Айвондаги қалдирғоч тиниб,
Мусичага қулоғин солди.

Ҳали тинмай оппоқ ёмғир ҳам,
Беқасамин ёйди камалак.
Силкинишиб майсалар хуррам,
Маржон тақди нозик гул-чечак.

УЗИМГА АТАЛГАН ШЕЪР

Урмонни қўй, тоғларга йўл ол,
Илҳом берар чашма, булоқлар.
Атроф гўзал, бирпас қулоқ сол,
Куйлаб оқар сойлар, ирмоқлар.

Ер қуёшни айланса минг бор,
Ўтса минг йил, топмасдан завол.
Куйлайверар тоғлар шиддаткор,
Ўтли куйчи — бир шоир мисол.

МАХАТМА ГАНДИ

I

Бахшига қўл чўзган
гадой боладай,
Эрку ҳақиқат деб
худоларга кўп
Ёлворди, топинди
Ҳиндистон эли,
Лекин на самодан
келди бир жавоб,
На тошхудолардан
чиқди бир садо.
Аксинча. . . капитал
исканжасида,
Адолат ўрнига
авж олди азоб,
Топталди, оёқлар
остида қолди,
Ингради муқаддас,
бу кўҳна тупроқ.
«Қайдасан, Кришна!»
Қани ҳимоянг?

Токай фарёд чекар
инсон, тафаккур...»
У ўйлар... қўзғалар,
қалбида бўрон.
Ва нафрат қўзғалар,
ноҳақ тузумга.
Мана барпо бўлмиш
Россияда ҳур,
Эл бахтин кўзлаган
янгича давлат.
Ленин ҳам инқилоб,
ҳайратга солар...
«Асримиз инқилоб
асри-ку ахир,
Ҳақ ила ноҳақлик
ўртасида жанг.
Озодлик истаги
эл юрагида
Етилиб вулқондай
портлар муқаррар.
Уни тўхтатолмас
Европа — судхўр.
Ва унинг мажолсиз,
қоқшол қўллари».
Гандининг оташин,
ўтли сўзлари,
Бонг уриб янгради,
Ҳиндистон бўйлаб.
Қора қузғунларга
ханжардай ботди,
Очлик ўлим билан
турди юзма-юз.
Бир қалб кўтарилди
ёвга беомон,
Хўрланган қалбларнинг
силсиласида...

III

Кўчадан ўтмоқда Махатма Ганди,
Барига ёпишар
 унинг нимадир
Бу нима? Бу кимдир?
 Кетади гангиб,
Қўлими, бу қуриган
 ёғочми, надур?
Одамми? Арвоҳми?
 бу туртган кимса,
Яланғоч қалтираб
 турган дарахт ё...
Бу одам! Букчайган,
 эгилган одам,
Қашшоқлик тагига
 чекилган имзо.
Бу Одам, —
 деб Ганди
 ҳайқирар бирдан,
«Бахти қаро» одам,
 дарахт эмас бу.
Садақа сўрамас
 дарахтлар биздан,
Дарахтнинг новдаси
 нон сўрамас-ку!
Бу одам ҳиндининг
 аёлидир бу,
Боласи кўп унинг,
 лекин нони йўқ.
Нега керак эди
 сенга бу қайғу,
Нега керак эди
 шунча чуғурчуқ.
«О, кечир, мушфиқим,
 кечир Гандини,

Мен умр тилайман
чуғурчуқларга...
Аммо нима учун
шўрли ҳиндининг
Манглайи нишондир
доим ўқларга.

IV

Ганди уйга кирар,
катакдай хона,
Эр-хотин, ўн бола
яшайди бунда.
Оллоҳга сиғинар
мусулмон она,
Отанинг ягона
худоси — Будда.
Ота бир мамлакат,
она — иккинчи,
Битта онлада —
иккита давлат.
Ҳар куни ғавғодир...
Она ўкинчи,
Ота ўкинчига
қоришиқ фақат.
— Бас! — дейди Махатма. —
бас қилинг ахир,
Ахир қачонгача
яшаймиз бундоқ?
Ҳаётингиз ўзи,
бусиз ҳам тахир.
Худо айбдор эмас...
бас, бўлсангиз пок.
Худо айбдор эмас...
мана болалар

Уларга азиздир
 қайси бир худо?
Отаси ишонган
 Буддами, айтинг?
Онаси топинган
 Оллоҳмикан ё?
Бас қилинг, дўстларим,
 ўртаманг ортиқ,
Қийнаманг бунчалар
 бир-бирингизни.
Айланг бир-бировга
 яхшиси тортиқ
Худого ишонган
 ўз сирингизни!
Сизлар бир-бировни
 тушунсангиз гар,
Сизлар бир-бировга ишонсангиз бас —
Худолар бир-бирин
 албат тушунар,
Худолар хам, ахир,
 ишонмай қолмас.
Келажакка боқинг,
 аҳиллик ила,
Озодлик келади,
 у хаёл эмас.
Аммо икки экан
 битта оила,
Ҳиндистон ҳеч қачон
 бутун бўлолмас,..

V

Эшикдан эгилиб
 чиқади Ганди,
Қулоқда ўзининг
 сўзлари янграр.

Кўзида талпинар
бир армон — банди
Кўксида бир мақсад
тинимсиз инграр.
Эгилиб чиқади
пастак эшикдан
Ўйларнинг юкидан
эгилган каби.
Лекин жимлик аро
кутилмаганда,
Шивирлай бошлайди
қуришган лаби.
— Сенинг тақдирингга,
Ватаним, бу гал,
На оллоқ гуноҳкор,
на ёки Будда —
Капитал айбдор,
бунга капитал,
Худолар ичида
энг золим — худо!..
Кўчада боради Махатма Ганди,
Бу юпун кийинган
нуроний виждон.
Сесканар ёнидан
рикша ўтганда,
Қоқсуяк рикшага
қараган замон!
Халқ тинглар Гандини,
сўзлар учади,
Озод қуш мисоли
парвоз этар нутқ,
— Ҳар ким ҳам бир куни
ўз эркин қучар,
Бу кунги азоблар
Бўлажак унут!
Фақат бирлашсангиз бас,

Оғайнилар!

Фақат худоларни
тинч қўйиб, алҳол,
Курашсак бўлгани
жаҳолат билан,
Иўқса капитални
енгмоқ кўп маҳол.
Аммо бу душманни
енгмоқлик учун,
Ўзини енгмоғи
керакдир одам,
Майда мақсадларни
қўймангиз устун,
Майда низолардан
фойда йўқ ҳеч ҳам...
Махатма Ганди бош,
бутун оломон,
Оёққа қалқиди,
чайқалди уммон,
Бўронлар, тўфонлар,
курашлар аро
Кўтарди байроғин
ғолиб Ҳиндистон...

* * *

Ҳали ўтли кураш
сўнмаган эди,
Ҳали битмаганди,
юртда жароҳат.
Чанг солиб қузғунлар,
ҳақиқат — нурга!
Гандини отишди. . .
Мудҳиш разолат...
Натурам Борсига
қурол берди ёв,
Катта бир митингда
сўзларди ёниб...

Унга ўқ узилди
панадан шу дам,
Унинг сўнги сўзи
«Тутмангиз мотам».

Пароканда турган
оломон узра
Янгради тўрт тараф,
фалак — самодан.

Унинг сўнги сўзи:
«Тутмангиз мотам»,
Қор қилмади мутлақ
бу оломонга,
Ииғлаб юборди-ку
оломон шу дам
Қўлларини чўзиб
соқов осмонга!

Ҳаёт шу зайлда
этаркан давом,
Сўзларкан асримиз
тарихга кириб,
Эрксевар инсонлар,
сафида камтар
Махатма Ганди ҳам
турар ҳайқириб..

Қ О Ш К И

Ярим тун,
нам ҳаво, ҳансирар осмон,
Дарахтлар тўлғаниб
инграйди шамол.
Тишларин кўрсатиб чақнайди чақмоқ,
Чечаклар титрашиб сақлашар сукут.
Ёритиб гул боғлар бағрини бир зум
Ва ғойиб бўлар у аллақайларга...
Ҳасратин тўкади
Паҳмоқ булутлар,
Шивирлаб меҳрибон она еримга,
Тонг отса
порлагай кўкнинг кўз ёши
Яна ўрикларнинг оппоқ гулида.
Сен келсанг юрагим мен ҳам бўшатсам
кошки шу баҳордай
яшнаса дилим...

НА ЧОРА...

Дардинг бағрим ёндирди, санам,
Шеърлар битдим мен сенга атаб,
Кетолмадинг йиллар ўтса ҳам,
Хаёлимдан бир дам узоқлаб.

Лек сўзларинг қўмсайман ҳамон,
Соғинч ҳисси ортар тобора,
Ҳижрон фақат айтишга осон,
Сен билмассан буни, на чора...

Учрашганда сен, дилбар, зимдан боқиб ўтасан,
Юрагимга ҳар сафар ўтлар ёқиб ўтасан.

Қошингни қилиб камон, севгингни тутиб пинҳон,
Аста юриб хиромон, ойдек балқиб ўтасан.

Шунча малоҳатмисан, жонимга пайвандмисан,
Меҳру муҳаббатмисан, дилга оқиб ўтасан.

Айлайди кўзинг изҳор пок дилингда неки бор
Ориф дилин, севар ёр, ўтга ёқиб ўтасан...

СОҲИЛДА

Мудрас.
Шаҳарнинг бир
 гўзал соҳили,
Дам олдим
 кечки пайт боқиб ўрмонга.
Қирғоқни ялайди
 тўлқинлар тили,
Шовуллар,
Бепарво вақту замонга.
Қашинзор¹ оралаб,
 уфурган шамол,
Тўлқинлар бағрига
 тегиб қайтади.
Бамисоли ҳаёти
 бўлгандай увол,
Ҳинд қизи фиғонли
 қўшиқ айтади.
Кеч кирди.
Шафаққа бўялди уммон.
Уфққа туташган
 гўзал соҳил ҳам.
Тўлқинлар безовта кўтарди тугён,
Кўзимга қон бўлиб кўринди олам.

¹ Қашин — мағзи ширин, мевали, ер бағирлаб ўсадиган хуш-бўй дарахт.

БУЛУТЛАР

Доимо сиз билан овора еллар,
Баъзи бир феълингиз тушунмоқ мушкул.
Сувга зор чўллар бор, қақраган ерлар,
Сиз эса денгизга ёғасиз нуқул.

Йўлидан адашган телба булутлар...

Ҳуснига боқиб нечун моҳи тобонким ёнмасун,
Қай одам дерлар ани танида жон ким ёнмасун,
Лол эрур олдида бу Ориф ниҳонким ёнмасун,
Чекмади булбул Навойдек фиғон ким ёнмасун,
Сайр учун ул сарви гулрӯ азми бўстон айлагач.

МУНДАРИЖА

БИЗ ЎСГАН ДИЕР

«Булбулларнинг дилбар нағмаси...»	3
Қошки эди...	4
* Қутар	5
Юртимсан	6
Сўқоқ сойлари	8
Тоғларга келинг	9
* Қиш	11
* Мен сени эсладим	12
Ўғлимга	13
* Бирга бўлур	14
Бола эдим...	15
Ишон	16
Чўли Ироқ	17
* Вақт шамоли	18
* Сурнай	19
Регистон	20
* «Тунда боқсам...»	21
* Она-Ер томон	22
* «Келажакни ўйласам...»	23
Аждодлар урфи	24
Умид юлдузлари	25
* «Ботиб аста ойнинг ўроғи...»	26
«Булутларнинг бағрини ёриб...»	27
Дала оқшоми	28
* «Оқшом нурсиз тумандай чўкди...»	29
* Тош одам	30
* Сиз ҳақда	31
Қор ёғса	32

* Бемавруд ўлим	33
* Гул эмас	34
* «Булут куйди ловуллаб...»	35
Ҳайрат	36
«Сукунат қўйнига...»	37
«Мовий осмон...»	38
«Эшилиб ипак мисол...»	39
Арча	40
* Сиз ўзга одам	41
* «Титраб турар...»	42
* Мен қайта униб чиққум	43
У ёқда	44
* Юксаклик	45
Оромни сийламас ҳаёт	46
Инсон	47
* Давом этар	48
«Ўз иззатинг...»	49
«Тоғ ортидан...»	50
* Баҳор ёмғири	51
* Қоғоз гул	52

ОҚАР СУВЛАР

Тўртликлар	53
Муҳаббат	58
Сен гўзалсан	59
* Лаҳзалар	60
Эй, санам	61
* Хаёлим сенда	62
«Муҳаббат бу...»	63
Юзи гулдек ёниб турган қиз	64
* Агарда сен	65

МЕН ҚЎШИҚ ҚЎЙЛАСАМ

Бахтли даврон	66
Диёрим мадҳи	67
«Ота-онадан...»	68

* Шалола сой	69
* Гўзал шаҳрим	70
* Сен ифтихорим	71
* Яшнаган ўлкам	72
Садоқат	73
* Кўнгил	74
Неъмат эрур	75
Назора айлаб	76
* Бўстонларимни	77
* Бўлмас экан	78
* Соғиниб	79
Сайри гулзор	80
* Беғубор яшнар чаман	81
* Сен бахтим — баҳоримсан	82
Зебо бўлибсиз	83
Сен билмадинг	84
* Ишқ таронаси	85
Эслатур	86
Туриб эрта саҳарларда	87
Бодом гуллари	88
Кўринмайсан	89
Бу оқшом	90
* Келдим	91
Сенинг ширин табассумингдан	92
«Сенга ишқимни...	93
Кўрсатур	94
«На бўлур...»	95

ОТАЛАРДЕК ЯШАЙ ОЛСАК БАС

Иродам	96
* Қалбимда тўлқин	97
* Доғистон	98
* Дунёнинг асаби	99
* Виждон	100
Қаршимда	101
* Акаларимга	102
«Тоғларинг...»	103

* Шифохонада	104
Она	105
* «Бу ёруғ оламда...»	106
Кутганим сен, гулбаҳорим	107
Алла	109
* Жимжит	110
* Эътиқод	111
* Ҳаётда	112
* Тўғри йўлга	113
Ешлигим сўроқлаб	114
* Кунгабоқар	115
«Хамир қориб, тонг шуъласида...»	116
Утиб кетар	117
* Мен юрсам	118
«Ер курраси...»	119
Ўсди қамиш	120
Йиллар ўтар	121
Саргайган барглар	122
Майса	123
* «Шовуллайди терак барглари...»	124
* Оқибат	125
Манзара	126
* Узимга аталган шеър	127
Махатма Ганди	128
Қошки	137
* На чора	138
«Учрашганда сен, дилбар...»	139
Соҳилда	140
Тошни қулатма	141
Булутлар	143
Қелмадинг айлаб мени	144
Айлагач	145

* © Фафур Гулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти, 1988 й.

Литературно-художественное издание

АРИФ АДЫЛХАНОВ

МОЯ ПЕСНЯ

С т и х и

Художник — *Т. Сайдуллаев*

Ташкент, издательство литературы и искусства
им. Г. Гуляма

На узбекском языке

Адабий-бадний нашр

ОРИФ ОДИЛХОНОВ

Ш е ъ р л а р

Редактор *М. Юсупов*
Расмлар редактори *А. Мамажонов*
Техн. редактор *Э. Саидов*
Корректор *Ш. Собирова*

ИБ № 3702

Босмахонага берилди 07.09.88. Босишга рухсат этилди 24.10.88.
Р. 16252. Формати 70×90¹/₃₂. Босмахона қоғози № 2. Адабий
гарнитура. Юқори босма. Шартли босма л. 5,56. Шартли кр.
оттиск. 5,85. Нашр л. 3,1. Тиражи 10 000. Заказ № 1627.
Баҳоси 55 т. Шартнома 176—88. Ғафур Ғулом номидаги Ада-
биёт ва санъат нашриёти. 700129. Тошкент, Навоий кўчаси, 30.

Ўзбекистон ССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси иш-
лари Давлат комитети «Матбуот» полиграфия ишлаб чиқариш
бирлашмасининг 3-босмахонаси. Тошкент, Юнус-обод, Мурод-
ов кўчаси, 1

Одилхонов, Ориф.

Қўшиқ куйласам: Шеърлар.— Т.: Адабиёт ва санъат нашриёти, 1988. — 152 б.

Ҳаёт бу қўшиқдир. Аниқроғи, ҳаёт бу одамзотнинг буюк қўшиғи. Уни ҳамма ўзича куйлайди.

Ориф Одилхонов шеърлари ҳам ана шу улкан қўшиқнинг, уммон қўшиқнинг бир жилғаси. Бу жилғанинг ҳеч қандай даъволарсиз, камтар, камсуқум жилдираш қулоғингизга ёқар деб ўйлаймиз.

Адилханов А. Моя песня: Стихи.

У 12